

การศึกษาการใช้ห่วงคุมกำเนิด ชนิด **COPPER T 380A** ในระยะเวลา 2 ปี

ศาทิพย์ อ่อนบัณณติลป

รพ. กระทุ่มแบน

ABSTRACT :

Onbunnasilapa S. A Two Years Study of Tcu 380A Intrauterine Contraceptive Device.
(Region 7 Medical Journal 1997 ; 4 : 353-362).

Kra-thumban Hospital, Samutsakhon, Thailand.

A study of Tcu 380A user's Acceptance initiated in June 1995, was carried to the completion of 2 years of observation. The 200 users, whose median age was 26.8 years and average parity was 1.4. The average income was 4,985 baht per month. At the end of 2 years, the cumulative net pregnancy rate was 0 per 100 women, expulsion rates at 1, 3, 6, 12 and 24 months were 2.5, 4.5, 6.5, 7.5 and 10.7 respectively, removal due to bleeding and pain were 2.0 4.0, 5.0, 8.0 and 10.9 respectively and the continuation rates were 95.0, 91.0, 86.0, 74.8 and 60.1 respectively.

Compared with other IUDs, the Tcu 380A had high effective against pregnancy but the expulsion rate and the removals due to bleeding and pain were about equally effective. However the CuT 380A is one of IUDs extremely effective for protection pregnancy and satisfied outcome through 2 years of use.

บทคัดย่อ :

สาทิพย์ อ่อนบัณฑิตศิลป์. การศึกษาการใช้ห้วงคุมกำเนิด ชนิด Copper T 380A ในระยะเวลา 2 ปี. (วารสารแพทย์เขต 7 2540 ; 4 : 353-362).

รพ. กระทุ่มแบน. สมุทรสาคร.

การศึกษาผู้รับบริการใส่ห้วงคุมกำเนิด 200 ราย ในระยะเวลา 2 ปี ติดตามผลทุก 1, 3, 6, 12, และ 24 เดือน อายุเฉลี่ยของผู้รับบริการ 26.8 ปี มีบุตรเฉลี่ย 1.4 คน มีรายได้เฉลี่ย 4,985 บาทต่อเดือน

จากการติดตามผลเป็นระยะเวลา 2 ปี พบว่า อัตราการตั้งครรภ์ เป็น 0 ต่อ 100 คน อัตราการหลุดของห้วงที่ 1, 3, 6, 12, และ 24 เดือน เป็น 2.5, 4.5, 6.5, 7.5, และ 10.7 ตามลำดับ อัตราการเลิกใช้ห้วงด้วยสาเหตุของเลือดออกผิดปกติ และปวดท้อง เป็น 2.0, 4.0, 5.0, 8.0, และ 10.9 ตามลำดับ โดยมีอัตราการคงใช้เป็น 95.0, 91.0, 86.0, 74.8, และ 60.1 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบกับห้วงคุมกำเนิดชนิดอื่น พบว่า มีประสิทธิภาพในการคุมกำเนิดดีกว่า ส่วนอัตราการหลุดของห้วง อัตราการเลิกใช้ห้วง และอัตราการคงใช้ห้วงใกล้เคียงกัน โดยสรุปแล้วผลการใช้ห้วง CuT 380A เป็นที่น่าพอใจ

บทนำ

ห่วงคุมกำเนิด (Intra Uterine Device) เป็นวิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวชนิดหนึ่ง นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์สูง ใช้ง่าย มีอาการข้างเคียงน้อย และใช้ได้นาน มีอัตราการคงใช้สูงถึงร้อยละ 75 ของผู้ใช้¹ ปัจจุบันพบว่า เป็นวิธีคุมกำเนิดชั่วคราวที่สตรีนิยมใช้มากที่สุดถึง 83 ล้านคนทั่วโลก²

โดยทั่วไปการกำหนดถึงประสิทธิภาพของ IUD ใช้ standard criteria for IUD evaluation ซึ่งกำหนดครั้งแรกโดย Cooperative Statistical Program คือดูที่การตั้งครรภ์ การหลุดของห่วง การเอาห่วงออกด้วยสาเหตุจากมีเลือดออก และปวดท้อง และการเอาห่วงออกด้วยสาเหตุทางการแพทย์ โดยทั่วไปมีอุบัติการณ์หลังการใส่ห่วง 12 เดือน คือ

pregnancy 0.5-4.5 per 100 users

expulsion 5-15 per 100 users

Bleeding and pain removals 5-15 per 100 users

other medical removals 3-9 per 100 users

mortality 0.0001-0.001 per 100 users

removal for personal reasons 1-6 per 100 users

continuation rates 50-85%^{3,4}

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพ อาการข้างเคียง และอัตราการคงใช้ของ CuT 380A นำมาเปรียบเทียบกับ IUD ชนิดอื่น

วัสดุและวิธีการ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ retrospective study โดยกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกจากผู้มารับบริการคุมกำเนิดที่ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลกระทุ่มแบน ตั้งแต่ 1 มกราคม 2537 จนถึง 31 ธันวาคม 2539 มาเป็นจำนวน 200 ราย โดยมีหลักการคัดเลือกดังนี้

1. อายุระหว่าง 18-40 ปี
 2. อยู่กินกับสามีและมีการร่วมเพศสม่ำเสมอ
 3. หลังคลอดหรือแท้งบุตรอย่างน้อย 42 วัน
 4. เต็มใจที่จะใส่ห่วงคุมกำเนิด ไม่ต่ำกว่า 2 ปี
 5. สามารถมาตรวจได้ตามนัด
 6. ไม่มีโรคหรือข้อห้ามใช้ของการใส่ห่วงคุมกำเนิด
- ทำการใส่ห่วงชนิด CuT 380A ทั้ง 200 ราย และ

นัดมาตรวจภายหลังใส่ครบ 1, 3, 6, 12 และ 24 เดือน หรือเมื่อมีอาการผิดปกติก่อนวันนัด การตั้งครรภ์ การหลุดหรือการเอาห่วงออก โดยสาเหตุใดก็ตามถือว่าเป็นการสิ้นสุดของการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษา

จากการศึกษาสตรีที่มารับบริการใส่ห่วงคุมกำเนิด CuT 380A จำนวน 200 ราย พบว่าอายุสตรีที่เข้ารับบริการนั้นกระจายตั้งแต่ 18-40 ปี มีค่าอายุเฉลี่ย 26 ปี โดยมีช่วงอายุที่เข้ารับบริการสูงสุดอยู่ระหว่าง 25-29 ปี เป็นจำนวน 74 ราย หรือร้อยละ 37 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 15-19 ปี และ 35-39 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 5.0 และร้อยละ 7.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตโดยเฉลี่ย 1.4 ราย โดยผู้ใช้บริการที่มีบุตร 1 คน จะมีจำนวนมากที่สุดคือ 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.5 และน้อยที่สุดจำนวนบุตร 4 คน มี 1 รายคิดเป็นร้อยละ 0.5 (ตารางที่ 2)

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 พบว่าผู้ใช้บริการทุกรายมีบุตรแล้วอย่างน้อย 1 ราย และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 26.8 ± 5.0 ปี เพศของบุตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน

จากตารางที่ 3 พบว่าอาชีพที่มารับบริการนั้นส่วนมากคือร้อยละ 44.5 เป็นแม่บ้านซึ่งไม่มีรายได้ รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง รองลงมาคือรับราชการ และรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายและอื่น ๆ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 5 เท่านั้น

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ใช้บริการที่มีรายได้ไม่เกิน 3,000 บาทต่อเดือนนั้น มีสูงถึงร้อยละ 35.5 และถ้ารวมผู้ใช้บริการที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือนด้วยแล้ว

มีถึงร้อยละ 62.5 จะสังเกตได้ว่าผู้มารับบริการที่มีรายได้สูงขึ้นจะมารับบริการน้อยลง โดยเฉพาะผู้รับบริการที่มีรายได้เกิน 15,000 บาทต่อเดือน มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้มารับบริการทั้งหมดเท่ากับ 4,985 บาท

จากตารางที่ 5 ระดับการศึกษาของผู้รับบริการ กว่าร้อยละ 40 ไม่เกินประถมศึกษาปีที่ 7 และกว่าร้อยละ 70 ความรู้ไม่เกิน ม.ศ. 5 หรือ ม. 6 (ปัจจุบัน) และเพียงร้อยละ 27 เท่านั้นที่มีความรู้สูงกว่า ม.ศ. 5 หรือ ม. 6 ขึ้นไป

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้รับบริการที่เคยคุมกำเนิดมาบ้างแล้ว วิธีใด วิธีหนึ่งมีถึงร้อยละ 62.5 ในขณะที่ไม่เคยคุมกำเนิดเลยมีเพียงร้อยละ 37.5 และวิธีคุมที่ใช้มากที่สุดเป็นยาคุมกำเนิดคิดเป็นร้อยละ 46.5 ยาฉีดคุมกำเนิดร้อยละ 4.5 ในขณะที่ห่วงคุมกำเนิดมีผู้ใช้มาก่อนเพียงร้อยละ 11.5

ตารางที่ 7 เป็นการแสดงถึงจำนวนผู้หยุดใช้ห่วงคุมกำเนิดด้วยสาเหตุต่าง ๆ ตามระยะเวลา 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ พบว่าไม่มีการตั้งครรภ์ จึงไม่มีผู้หยุดใช้สำหรับสาเหตุนี้ ส่วนการเลิกใช้เพราะห่วงหลุดในแต่ละช่วงเวลามีจำนวนใกล้เคียงกันเช่นเดียวกับสาเหตุจาก bleeding และ pain ในขณะที่สาเหตุ

อื่น ๆ ทางกายพบน้อยมากคือ 2 ราย ส่วนเหตุผลส่วนตัวที่เลิกใช้และเหตุผลที่ต้องการจะมีบุตรหรือเปลี่ยนวิธีคุมกำเนิดใหม่พบว่ามีจำนวนมากขึ้นตามระยะเวลาที่นานออกไป

จากตารางที่ 8 นี้ อุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นหลังการใส่ห่วงแล้ว 2 ปี พบว่ายังมีผู้ใช้อยู่ 117 ราย ห่วงหลุด 20 ราย เอาห่วงออกด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม 52 ราย และไม่มาตรวจตามนัด 11 ราย ตลอด 2 ปี พบว่าไม่มีการตั้งครรภ์เลย

จากตารางที่ 9 ตลอดระยะเวลา 1 3 6 12 และ 24 เดือน ที่ติดตามผลพบว่าอุบัติการณ์การตั้งครรภ์เป็น 0 ตลอดระยะเวลา 24 เดือน การหลุดของห่วงคุมกำเนิด พบว่าเท่ากับ 2.5 4.5 6.5 7.5 และ 10.7 ตามลำดับ การเอาห่วงออกด้วยสาเหตุจากการมีเลือดออกและปวดท้องเท่ากับ 2.0 4.0 5.0 8.0 และ 10.9 ตามลำดับ และเมื่อรวมสาเหตุจากทางการแพทย์อื่น ๆ ความต้องการมีบุตร และเหตุผลส่วนตัวแล้ว พบว่าอัตราการเอาห่วงออกเป็น 2.5 4.5 7.5 17.7 และ 29.2 ตามลำดับ และเมื่อรวมกับอัตราการหลุดของห่วงแล้ว เป็นการเลิกใช้ห่วงทั้งหมด (total termination) คิดเป็น 5.0 9.0 14.0 25.2 และ 23.9 ตามลำดับ ส่วนอัตราการคงใช้ห่วง พบว่าเท่ากับ 95.0 91.0 86.0 74.8 และ 60.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 อายุของผู้รับบริการ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
15-19	10	5.0
20-24	61	30.5
25-29	74	37.0
30-34	40	20.0
35-39	15	7.5
รวม	200	100.0
ค่าเฉลี่ย	28.8 ± 5.0	

ตารางที่ 2 จำนวนบุตรเกิดมีชีวิต

คน	จำนวน	ร้อยละ
1	131	65.5
2	59	29.5
3	9	4.5
4	1	0.5
ค่าเฉลี่ย	1.4 ± 0.6	

บุตรเพศชาย 139 ราย

บุตรเพศหญิง 131 ราย

ตารางที่ 3 อาชีพของผู้มารับบริการ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
แม่บ้าน	89	44.5
รับจ้าง	61	30.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	20.0
ค้าขาย	7	3.5
อื่น ๆ	3	1.5

ตารางที่ 4 รายได้ของผู้มารับบริการ (รายได้รวมทั้งของสามีและผู้มารับบริการ)

รายได้ บาท/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
≤ 3,000	71	35.5
3,001-5,000	54	27.0
5,001-8,000	35	17.5
8,001-10,000	22	11.0
10,001-15,000	12	6.0
> 15,000	6	3.0

ตารางที่ 5 การศึกษาของผู้มารับบริการ

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
< ป 4	7	3.5
ป 4-ป 7	77	38.5
ม.ศ. 1-ม.ศ. 5 (ม 2-ม 6)	62	31.0
อนุปริญญา	53	26.5
ปริญญาตรี	1	0.5
> ปริญญาตรี	-	-

*รายได้เฉลี่ย 4,895 บาท/เดือน

ตารางที่ 6 วิธีคุมกำเนิดก่อนการใส่ห่วงครั้งนี้

วิธีคุมกำเนิด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้คุมกำเนิด	75	37.5
ยาเม็ดคุมกำเนิด	93	46.5
ยาฉีดคุมกำเนิด	9	4.5
ห่วงคุมกำเนิด	23	11.5

ตารางที่ 7 จำนวนผู้เลิกใช้จำแนกตามสาเหตุ และระยะเวลาเป็นเดือน (Number of personal termination by type and ordinal months)

Termination type \ ordinal month	ordinal month					Total
	1	2-3	4-6	7-12	13-24	
Pregnancy	0	0	0	0	0	0
Expulsion/ displacement	5	4	4	2	5	20
Removal	-	-	-	-	-	-
Bleeding and pain	4	4	2	6	4	20
Other medical reasons	0	0	0	2	0	2
Planning pregnancy	0	0	0	6	9	15
Personal reasons	1	0	3	6	5	15
รวม	10	8	9	22	23	72

ตารางที่ 8 อุบัติการณ์หลังการใส่ (Events after insertion)

Events	No.	Percent
Device status		
In situ	117	58.5
Expelled	20	10.0
Removed	52	26.0
Not. followed-up	11	5.5
Patient status		
Continuing	117	58.5
Pregnancy	0	0
Expulsion	20	10.0
Removal bleeding/pain	20	10.0
Removal other medical reasons	2	1.0
Removal planning pregnancy	15	7.5
Removal personal reasons	15	7.5
Not. followed-up	11	5.5

ตารางที่ 9 Net. cumulative life-table rate at 1, 3, 6, 12 and 24 months

	1	3	6	12	24
pregnancy	0	0	0	0	0
expulsion	2.5	4.5	6.5	7.5	10.7
Removal for bleeding/ pain B/P	2.0	4.0	5.0	8.0	10.9
Removal for other medical reasons	0	0	0	1.0	1.0
Removal for planning pregnancy	0	0	0	3.1	7.4
Removal for personal reasons	0.5	0.5	2.5	5.6	9.9
Total termination	5.0	9.0	14.0	25.2	39.9
Rate of continuation	95.0	91.0	86.0	74.8	60.1
Woman-month of use	195.0	568.0	1101.0	2094.5	3413.5

ตารางที่ 10 Follow-up rate* analysis

Ordinal month	Cu T 380 A	
	จำนวน	%
1	200	100.0
3	187	93.5
6	177	88.5
12	167	83.5
24	123	61.5

*คิดเป็นร้อยละของผู้ที่ไม่ได้หยุดใช้ และมาตรวจ

ผู้ที่ขาดการติดตามผลจะรวมถึงผู้ที่เลิกใช้ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ทั้งสาเหตุทางการแพทย์ และสาเหตุส่วนตัว ซึ่งจะใกล้เคียงกับอัตราการคงใช้ห่วง

วิจารณ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในผู้รับบริการ 200 ราย เกี่ยวกับผลที่ได้จากการติดตามผู้ใช้ห่วงคุมกำเนิด Cut 380A ในเวลา 2 ปี พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และใกล้เคียงกับผลการศึกษาของรายงานอื่น ๆ

อายุของผู้รับบริการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าอายุเฉลี่ย 26 ปี ซึ่งค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับรายงานอายุเฉลี่ย 22 ปี ของ Davis และ Tatum^{5,6} แต่ในรายงานอื่นที่ศึกษาในประเทศไทยพบว่าอายุเฉลี่ยใกล้เคียงคือ 24-28 ปี^{7,8} อายุเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงนี้อาจเนื่องจากผู้รับบริการส่วนใหญ่มีบุตรมาแล้ว ในขณะที่รายงานอื่นผู้รับบริการส่วนใหญ่ยังไม่มีบุตร (ร้อยละ 62.5)⁵ และอาจเป็นทัศนคติของคนไทยเองที่ไม่นิยมการใช้ห่วงคุมกำเนิดในขณะที่ยังไม่มีบุตรหรือเพิ่งแต่งงาน

จำนวนบุตรของผู้รับบริการ พบว่ามีเฉลี่ย 1.4 ราย ซึ่งพอชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มที่ผู้รับบริการใส่ห่วงคุมกำเนิดจะเร็วขึ้น คือแทนที่จะปล่อยให้บุตรหลายคน

ก่อนแล้วจึงมาคุมกำเนิด อาจพอบ่งชี้ได้ว่าการมีบุตรมากนั้นเป็นภาระต่อครอบครัวหรือผู้มารับบริการจริง ๆ

เมื่อศึกษาถึงอาชีพ และรายได้ของครอบครัวผู้มารับบริการจะพบว่าส่วนใหญ่ของผู้รับบริการคือ ร้อยละ 44 เป็นแม่บ้าน ซึ่งไม่มีรายได้ของตนเอง ในขณะที่อีกร้อยละ 30 มีอาชีพรับจ้าง มักมีรายได้ไม่มากนัก โดยทั่วไป โดยพบว่ากว่า 1 ใน 3 ของผู้มารับบริการรายได้ไม่เกิน 3,000 บาทต่อเดือน ในขณะที่ร้อยละ 62.5 มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน มีผู้มีรายได้เกิน 10,000 บาทต่อเดือนเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่าความด้อยทางฐานะการเงินนั้นมีส่วนกระตุ้นหรือผลักดันให้คนต้องชะลอหรือควบคุมการมีบุตรมากขึ้น

ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือการศึกษา ซึ่งพบว่าฐานะหรือวุฒิทางการศึกษาของผู้มารับบริการส่วนใหญ่ร้อยละ 82 มีความรู้ไม่เกิน ม.ศ. 5 หรือ ม. 6 และเกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 42 มีความรู้ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 7 จะสังเกตได้ว่าผู้มีการศึกษาน้อยกลับใช้หรือสนใจต่อการคุมกำเนิดมาก สำหรับการคุมกำเนิดก่อนหน้านี้ที่จะมารับการใส่ห่วงคุมกำเนิดนั้นไม่ถึงร้อยละ 62.5 แสดงว่าผู้มารับบริการมีความคุ้นเคยต่อการคุมกำเนิดวิธีต่าง ๆ มาบ้างแล้ว ส่วนใหญ่ใช้ยาคุมกำเนิดมาก่อนถึงร้อยละ 46.5 ซึ่งเป็นวิธีคุมกำเนิดชั่วคราวที่นิยมใช้มากที่สุดโดยทั่วไป

ปฏิบัติการหลังการใส่ห่วงคุมกำเนิดได้ใช้ standard criteria for IUD evaluation ได้แก่

อัตราการตั้งครรภ์ (pregnancy rates per 100 women years)

อัตราการหลุดของห่วงคุมกำเนิด (expulsion rates)

อัตราการเลิกใช้ห่วงด้วยสาเหตุทางการแพทย์อื่น ๆ (removals for medical reasons)

อัตราการเลิกใช้เนื่องจากสาเหตุส่วนตัว (removal for personal reasons)

อัตราการคงใช้ (continuation rates)

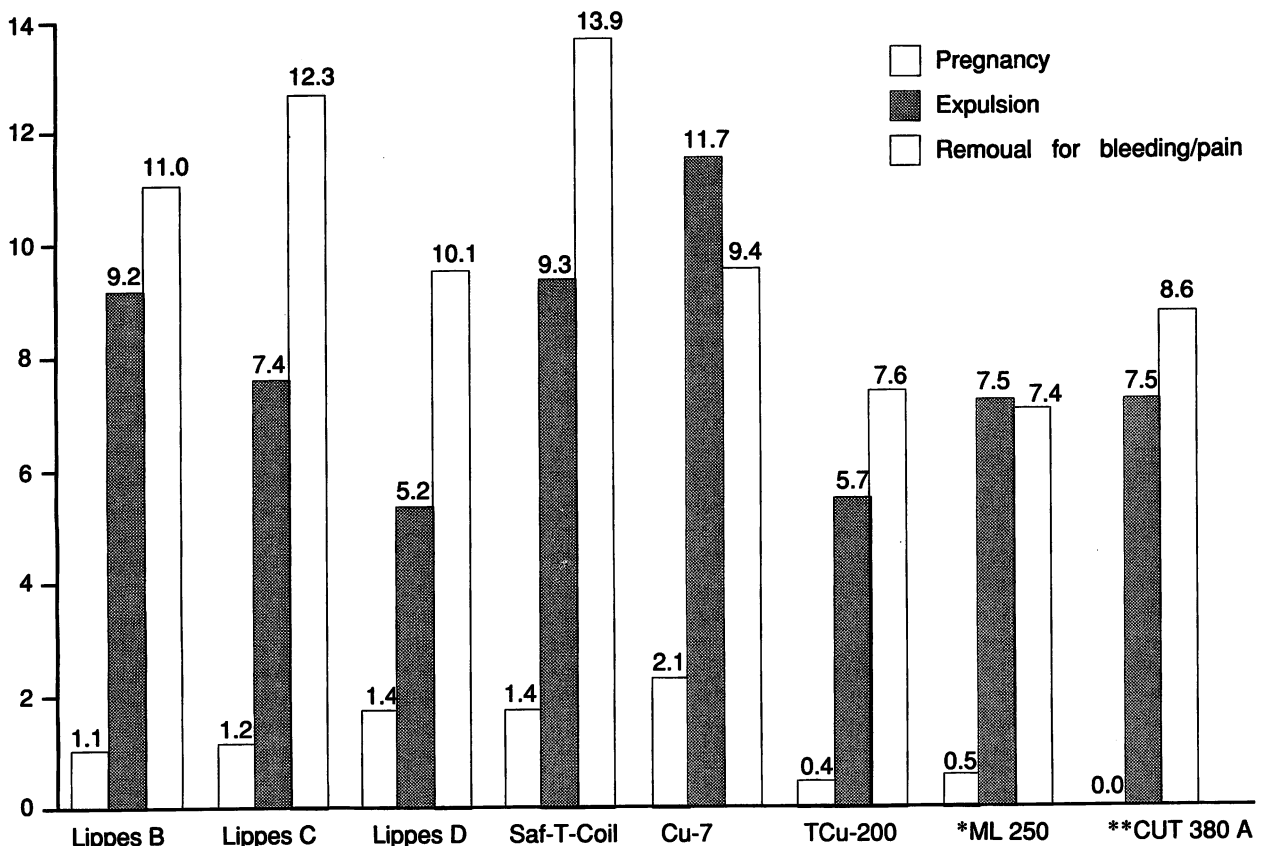
จากการศึกษาวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ หรืออัตราการตั้งครรภ์ในผู้ใช้ห่วงคุม

กำเนิด CuT 380A ตลอดระยะเวลา 1, 3, 6, 12 และ 24 เดือน เท่ากับ 0 ซึ่งรายงานอื่นพบว่าอัตราการตั้งครรภ์ เท่ากับ 0.0-0.2^{7,8} 0.0-0.4^{7,9} 0.2-11^{4,5,7-9} และ 0.2-1.2^{4,5,8-9} ตามลำดับ อัตราการหลุดของห่วงที่ 1, 3, 6, 12 และ 24 เดือน พบว่าเท่ากับ 2.5, 4.5, 6.5, 7.5 และ 10.7 ตามลำดับ ส่วนอัตราการหลุดของห่วงในรายงานอื่นพบว่า เท่ากับ 1.1-2.1^{7,8} 1.4-3.7^{7,9} 2.0-4.6^{7,9} 2.4-7.1^{4,5,8-9} และ 6.1-13.2^{4,7,9} ตามลำดับ อัตราการเลิกใช้ (สาเหตุจาก bleeding/pain) พบว่าเท่ากับ 2.0, 4.0, 5.0, 8.0 และ 10.9 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายงานอื่น ๆ พบว่า เท่ากับ 0.4-1.8^{7,8} 1.3-2.5^{7,9} 1.8-4.1^{7,9} 3.9-16.3^{4,5,7,9} และ 6.1-29.7^{4,5,8-9} ตามลำดับ

อัตราการคงชีพพบว่าเท่ากับ 95.0 91.0 86.0 74.8 และ 60.1 ตามลำดับ ขณะที่รายงานอื่น ๆ พบว่าเท่ากับ 97.9-99.6, 96.6-97.6, 90.0-94.5, 63.7-89.5 และ 37.8-74.1 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลดีกว่าเมื่อเทียบกับรายงานอื่น ๆ และผลใกล้เคียงกันกับรายงานอื่น ๆ ในเรื่องของอัตราการหลุดของห่วง อัตราการเลิกใช้ห่วง และอัตราการคงชีพห่วง ซึ่งน่าจะเป็นจากการมีพื้นที่ผิวของทองแดงเพิ่มมากขึ้น^{10,11} ส่วนอัตราการหลุดอาจดูสูงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเรื่องของ วิธีการใส่ ซึ่ง Cole และ Potts¹² ได้เน้นว่าถ้าใส่ห่วงคุมกำเนิดชนิดทองแดงให้สูงถึงยอดมดลูกจะมีผลให้อัตราการ

Rates per 100 Users at One Year



* ดำรง เจริญประยูร และคณะ จากรายงานการประชุม 8 Fertility Research Investigators' Meeting

** จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

หลุดลดลงได้มากกว่าชนิดของห่วงทองแดงเอง ส่วนขนาดของห่วงคุมกำเนิดก็มีส่วนสัมพันธ์ต่อการหลุดเพราะ CuT 380A มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับห่วงชนิดอื่น ๆ จะมีโอกาสหลุดได้ง่ายกว่าห่วงที่มีขนาดใหญ่กว่า¹³ และอัตราการเลิกใช้สาเหตุส่วนใหญ่มาจากมีเลือดออกผิดปกติและปวดท้อง สาเหตุอาจเนื่องมาจากปริมาณทองแดงที่มากขึ้นทำให้ห่วงแข็งขึ้น การบีบรัดตัวของมดลูกมีมากขึ้น สำหรับอัตราการคงใช้ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สูงน่าพอใจ

สำหรับเหตุผลอื่น ๆ ที่ต้องการเอาห่วงออกหรือเลิกใช้ห่วงคุมกำเนิด เช่น เหตุผลทางการแพทย์ ความต้องการมีบุตร และเหตุผลส่วนตัว ความประสงค์จะขอเปลี่ยนวิธีคุมเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อัตราการเลิกใช้ห่วงสูงขึ้น และเป็นการยากที่จะควบคุมหรือลดสาเหตุเหล่านี้ลงได้

แต่อย่างไรก็ดี CuT 380A นี้เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของห่วงคุมกำเนิดชนิดอื่น ๆ ดังกราฟแผนภูมิข้างล่างนี้แล้วพบว่า ประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ของ CuT 380A ทั้งจากการศึกษาวิจัยนี้และจากรายงานอื่น ๆ ให้ผลดีกว่า ส่วนอัตราการหลุดและอัตราการเลิกใช้ห่วงอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกันเช่นเดียวกันกับอัตราคงใช้ที่อยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกัน

สรุป

เนื่องจากการศึกษาวิจัยถึงผลการใช้ห่วงคุมกำเนิดชนิด CuT 380A มีการศึกษากันมาก และกว้างขวางทั่วโลก ทำให้รายงานผลในแต่ละที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีปัจจัยด้านอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง เช่น ทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของแต่ละเชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การศึกษา ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้คงจะต้องแก้ไขควบคู่กันไป ตามความรับผิดชอบของหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยถึงประสิทธิภาพของห่วงคุมกำเนิด 100 ราย ที่ใช้ในเวลา 1 ปี พบว่ามีอัตราการตั้งครรภ์ 0.5-5 อัตราการหลุด 5-15 อัตราการเลิกใช้จากสาเหตุมีเลือดออกและปวดท้อง 5-15 และอัตราการคงใช้ร้อยละ 50-85^{3,4}

ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าประสิทธิภาพการป้องกันการตั้งครรภ์ดีกว่าห่วงคุมกำเนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้พบว่าอัตราการหลุดของห่วง อัตราการเลิกใช้จากการมีเลือดออก และปวดท้อง และอัตราการคงใช้อยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกัน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงพอเป็นแนวทางที่จะชี้แจงบอกถึงผลดีผลเสียของห่วงคุมกำเนิดชนิด CuT 380A ได้บ้าง โดยเฉพาะประสิทธิภาพในการคุมกำเนิดที่ดีขึ้น

ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้พอให้ความมั่นใจได้ว่าอนาคตของการใส่ห่วงคุมกำเนิดจะเป็นที่นิยมและเป็นไปได้ดีที่จะพัฒนาประสิทธิภาพของห่วงคุมกำเนิดให้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ธวัชชัย วานิชกร นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดสมุทรสาคร และนายแพทย์วิฑิต อรรถเวชกุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว สมุทรสาคร ที่อนุญาตให้รายงานการศึกษานี้

เอกสารอ้างอิง

1. ประยูรศักดิ์ ชาวสะอาด. Lippes loop. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีควบคุมการเจริญพันธุ์ และการประยุกต์ใช้ทางคลินิก. กรุงเทพฯ : ธีระการพิมพ์, 2527 : 24-31.
2. Population Briefing Paper No.19 October 1987.
3. IUDs-update on safety, Effectiveness and research. Population Reports. Series B No. 5 March 1988.
4. Liskin L, Fox S. IUDs : an appropriate contraceptive for many Women. Popul Rep [B.] No. 4 July 1982.
5. Sivin I, Tatum HY. Four years of experiences with the CuT 380A intrauterine contraceptive device. Fertil Steril 1981 ; 36 : 159-64.
6. อรรถวรรณ คีรีรัตน์. A comparative trial of the three copper IUDs in nulliparous women (Siriraj Hospital). รายงานการประชุม 5 Fertility Research Investiga-

- tors' Meeting. 28-9. กันยายน 2529 : 97.
7. ดำรง เจริญประยูร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการใส่ห่วงอนามัยชนิด CuT 380A และ ML 250. รายงานการประชุม 6 Fertility Research Investigators' Meeting 5-6 กันยายน 2530 : 53.
8. ไสภณ ชาลปติ. A comparative trial of the CuT 380A vs ML.375. รายงานการประชุม 4 Fertility Research Investigators' Meeting. 28-29 กันยายน 2528 : 32-41.
9. ดำรง เจริญประยูร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการใส่ห่วงอนามัยชนิด CuT 380A และ ML 250. : การติดตามปีที่ 3. รายงานการประชุม 8 Fertility Research Investigators' Meeting 16-17 กันยายน 2532 : 14-28.
10. Thierry M, Van DerPas H, Delbake L, Van Kets H. Comparative performance of two copper-wired IUDs (ML 250 and CuT 200) : immediate postpartum and interval insertion. Contraceptive Delivery Systems 1980 ; 1 : 27-30.
11. Copper IUDs performance to date. Intraterine devices. Popul Rep [B] No. 1 December 1973.
12. Cole, PP, Potts DM. Wider opportunities for IUD insertion. IPPF Med Bull 1983 ; 17 (1) : 2-3.
13. Teitze C, Llewit S. Evaluation of intrauterine device. Ninth progress report of the Co- operative statistical program. Study Family Planning 1970 ; 1 : 1-40.

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท บริสทอล - ไมเออร์ สควิปป์

Azactam Monopril

Procef Videx

Capoten